

Regulamin ogólnopolskiego konkursu „Polska Niepodległa”

§ 1 Postanowienia ogólne

1. Niniejszy Regulamin określa zasady uczestnictwa w konkursie wiedzy o odzyskaniu niepodległości przez Polskę, zwanym dalej „Konkuresem”.
2. Organizatorem konkursu jest USKI Polska Uniwersytecka Szkoła Kształcenia Indywidualnego, zwana dalej „Organizatorem”.
3. Szkoła, która zgłasza uczestnika Konkursu, jest zobowiązana do wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za procedury konkursowe, zwanej dalej „Koordynatorem”, którego obowiązki są określone w załączniku nr 3.

§ 2 Cel Konkursu

Celem Konkursu jest popularyzacja wiedzy o historii Polski, kształtowanie postaw patriotycznych i tożsamości narodowej u dzieci i młodzieży szkolnej.

§ 3 Kategorie konkursowe

W Konkursie wyróżnione są trzy kategorie wiekowe:

- I. Szkoła podstawowa, klasy 4-6,
- II. Szkoła podstawowa, klasy 7-8,
- III. Szkoły ponadpodstawowe.

§ 4 Ważne terminy

1. Zgłoszenia kandydatów w formie elektronicznej za pośrednictwem strony www.uski-polska.edu.pl przyjmowane będą do 7 października 2019 r.
2. Etap I - szkolny Konkursu odbędzie się 28 października 2019 r.
3. Ogłoszenie listy finalistów, którzy zostaną zaproszeni na II etap – 5 listopada 2019 r.
4. Finał Konkursu i ogłoszenie wyników odbędzie się w Krakowie, 5 grudnia 2019 r.
5. Organizator zastrzega sobie prawo do przesunięcia terminu ogłoszenia listy finalistów.

§ 5 Warunki uczestnictwa

1. Konkurs jest przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
2. W przypadku osób niepełnoletnich konieczne jest wyrażenie zgody na uczestnictwo podpisane przez opiekuna prawnego lub przedstawiciela ustawowego. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
3. Wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych jest warunkiem udziału w Konkursie. Złożenie oświadczenia nie jest obowiązkowe, jednak jego brak uniemożliwia wzięcie udziału w Konkursie. Podpisane oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik

nr 2, należy dostarczyć do Organizatora pocztą tradycyjną najpóźniej do 14 października 2019 r. (decyduje data stempla pocztowego).

4. W etapie szkolnym zostanie wyłonionych 10 finalistów dla każdej kategorii wiekowej.
5. Udział w Konkursie jest bezpłatny, jednak koszt dojazdu na finał pokrywa uczestnik.
6. Zgłoszenie do udziału w Konkursie jest jednoznaczne z akceptacją Regulaminu.

§ 6 Forma Konkursu

1. I etap (szkolny) Konkursu odbędzie się w szkole uczestnika.
2. Szkoła zapewnia dostęp do komputera z połączeniem internetowym dla każdego zgłoszonego ucznia.
3. Każdy uczestnik za pośrednictwem Koordynatora otrzymuje login i hasło do konta w Konkursie. Po zalogowaniu uczeń w określonym czasie rozwiązuje test wiedzy jednokrotnego wyboru.
4. I etap Konkursu odbędzie się o jednej godzinie dla danej kategorii wiekowej.
5. Organizator w ciągu tygodnia ogłasza listę finalistów.
6. Szczegółowe wyniki dostępne będą u Koordynatora Konkursu.
7. Etap II będzie się składał z testu wiedzy i pytań otwartych.
8. Wyniki finału zostaną podane w dniu Konkursu, co będzie połączone z rozdaniem nagród.

Tematyka Konkursu:

Dla kategorii wiekowej:

I. Szkoła podstawowa, klasy 4-6 oraz

II. Szkoła Podstawowa, klasy 7-8:

- Udział Polaków w Pierwszej Wojnie Światowej (ze szczególnym uwzględnieniem Legionów), w tym postawy i oczekiwania społeczeństwa polskiego wobec stron konfliktu.
- Stosunek państw zaborczych i państw Ententy do sprawy niepodległości Polski w poszczególnych etapach I Wojny Światowej.
- Odzyskanie Niepodległości.
- Walki o granice niepodległej Polski, w szczególności:
  - Walki o granice Polski na wschodzie,
  - Powstanie Wielkopolskie,
  - Powstania Śląskie,
  - Sprawa Śląska Cieszyńskiego,
  - Bitwa pod Warszawą,
  - Traktat ryski.
- Kształtowanie się ustroju politycznego niepodległej Rzeczypospolitej (Mała Konstytucja, Konstytucja Marcowa).

Dla kategorii wiekowej III. Szkoły ponadpodstawowe:

- Powstanie Legionów Polskich we Włoszech.
- Powstania narodowe.
- I wojna światowa.
- Udział Polaków w Pierwszej Wojnie Światowej (ze szczególnym uwzględnieniem Legionów), w tym postawy i oczekiwania społeczeństwa polskiego wobec stron konfliktu.
- Stosunek państw zaborczych i państw Ententy do sprawy niepodległości Polski w poszczególnych etapach I Wojny Światowej.
- Odzyskanie Niepodległości.
- Walki o granice niepodległej Polski, w szczególności:
  - Walki o granice Polski na wschodzie,
  - Powstanie Wielkopolskie,
  - Powstania Śląskie,
  - Sprawa Śląska Cieszyńskiego,
  - Bitwa pod Warszawą,
  - Traktat ryski.
- Pierwsze lata po odzyskaniu niepodległości – kształtowanie się ustroju politycznego niepodległej Rzeczypospolitej (Mała Konstytucja, Konstytucja Marcowa).
- Scena polityczna II Rzeczypospolitej (partie polityczne, postacie, programy).
- Przewrót majowy 1926 – geneza, przebieg, skutki.

Literatura:

Dla kategorii wiekowej I. Szkoła podstawowa, klasy 4-6:

Do etapu I:

- Dostępne podręczniki do Historii dla odpowiednich kategorii wiekowych zaakceptowane przez MEN.
- Sebastian Adamkiewicz, *Kalendarium niepodległościowe*: <https://niepodlegla.gov.pl/o-niepodleglej/kalendarium-niepodleglosciowe/>
- Piotr Galik, *Zrozumieć przeszłość. Lata 1815 – 1939. Podręcznik do historii do liceum ogólnokształcącego i technikum. Część 3. Zakres rozszerzony*, Warszawa 2014, Wyd. Nowa Era, rozdziały: Powstanie styczniowe (str. 143-151), Ziemie polskie po powstaniu styczniowym, Przemiany społeczne i gospodarcze na ziemiach polskich, Nowe nurty polityczne, Rewolucja 1905 roku, Pozytywizm i Młoda Polska (str. 240-290), Polacy podczas I wojny światowej (str. 320-327), Odzyskanie niepodległości, Walka o granicę wschodnią (str. 414-433).

Dla kategorii wiekowej II. Szkoła Podstawowa, klasy 7-8:

Do etapu I:

- Dostępne podręczniki do Historii dla odpowiednich kategorii wiekowych zaakceptowane przez MEN

- Sebastian Adamkiewicz, *Kalendarium niepodległościowe*: <https://niepodlegla.gov.pl/o-niepodleglej/kalendarium-niepodleglosciowe/>
- Piotr Galik, *Zrozumieć przeszłość. Lata 1815 – 1939. Podręcznik do historii do liceum ogólnokształcącego i technikum. Część 3. Zakres rozszerzony*, Warszawa 2014, Wyd. Nowa Era, rozdziały: Powstanie styczniowe (str. 143-151), Ziemie polskie po powstaniu styczniowym, Przemiany społeczne i gospodarcze na ziemiach polskich, Nowe nurty polityczne, Rewolucja 1905 roku, Pozytywizm i Młoda Polska (str. 240-290), Polacy podczas I wojny światowej (str. 320-327), Odzyskanie niepodległości, Walka o granicę wschodnią (str. 414-433) .

Do etapu II - wszystkie pozycje z etapu I, oraz:

- *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989*, Praca zbiorowa: A. Dziurok, M. Gałęzowski, Ł. Kamiński, F. Musiał, <http://www.polska1918-89.pl> rozdziały: 1. Droga do niepodległej Polski i 2. Budowa niepodległej Polski (1918–1921).
- Andrzej Nowak, *Niepodległa! 1864-1924. Jak Polacy odzyskali Ojczyznę*, Warszawa 2018, wyd. Biały Kruk, rozdziały: Znaki niepodległości, str. 7-26, Część I – Przygotowanie 1864–1914, str. 43-138.

Dla kategorii wiekowej III. Szkoła ponadpodstawowa

Do etapu I:

- Dostępne podręczniki do Historii dla odpowiednich kategorii wiekowych zaakceptowane przez MEN
- Sebastian Adamkiewicz, *Kalendarium niepodległościowe*: <https://niepodlegla.gov.pl/o-niepodleglej/kalendarium-niepodleglosciowe/>
- Piotr Galik, *Zrozumieć przeszłość. Lata 1815 – 1939. Podręcznik do historii do liceum ogólnokształcącego i technikum. Część 3. Zakres rozszerzony*, Warszawa 2014, Wyd. Nowa Era, rozdziały: Powstanie styczniowe (str. 143-151), Ziemie polskie po powstaniu styczniowym, Przemiany społeczne i gospodarcze na ziemiach polskich, Nowe nurty polityczne, Rewolucja 1905 roku, Pozytywizm i Młoda Polska (str. 240-290), Polacy podczas I wojny światowej (str. 320-327), Odzyskanie niepodległości, Walka o granicę wschodnią (str. 414-433).
- Piotr Szlanta, *Polskie drogi ku niepodległości* - wersja rozszerzona: <https://niepodlegla.gov.pl/o-niepodleglej/polskie-drogi-ku-niepodleglosci>
W razie problemów z otwarciem hiperłącza należy skopiować podany link do okna.
- *Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989*, Praca zbiorowa: A. Dziurok, M. Gałęzowski, Ł. Kamiński, F. Musiał, <http://www.polska1918-89.pl> rozdziały: 1. Droga do niepodległej Polski i 2. Budowa niepodległej Polski (1918–1921).

Do etapu II – wszystkie pozycje z etapu I, oraz:

- Andrzej Chwalba, *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 2000 i późniejsze wydania, Wyd. Literackie, rozdział XV – Pierwsza wojna światowa i wskrzeszenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- Andrzej Nowak, *Niepodległa! 1864-1924. Jak Polacy odzyskali Ojczyznę*, Warszawa 2018, wyd. Biały Kruk, rozdziały: Znaki niepodległości, str. 7-26, Część I – Przygotowanie 1864–1914, str. 43-138.

§ 7 Nagrody

1. Każdy finalistą wraz z opiekunem zostanie zaproszony na II etap Konkursu, który odbędzie się w Krakowie 5 grudnia 2019 r. Dodatkową atrakcją będzie wycieczka po Mieście Królów z przewodnikiem. W planie: zwiedzanie oraz obiad.
2. Laureaci każdej kategorii Konkursu otrzymają nagrody rzeczowe o wartości:
  - I miejsce – do 3 000 zł; II miejsce – do 2 000 zł; III miejsce – do 1 000 zł;
  - Każdy laureat otrzyma dostęp do programu edukacyjnego na platformie e-learningowej USKI Polska.
3. Koszty nagród, o których mowa w ust. 1, pokrywa w całości Organizator.

§ 8 Postanowienia końcowe

1. Organizator zastrzega sobie prawo do zmiany Regulaminu podczas trwania Konkursu.
2. We wszystkich szczegółowych kwestiach nieobjętych niniejszym Regulaminem, decyzje podejmuje Organizator.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY DLA UCZESTNIKÓW KONKURSU

„Polska Niepodległa”

W związku z obowiązującymi od 25 maja 2018 r. przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L Nr 119), USKI POLSKA z siedzibą w Krakowie informuje, że:

1. Administratorem danych osobowych uczestnika, przekazanych w związku z konkursem „Polska Niepodległa” organizowanym przez USKI Polska (zwanym dalej „Konkursem”), jest USKI Polska Uniwersytecka Szkoła Kształcenia Indywidualnego Sp. z o.o., ul. Ładna 2, 31-444 Kraków, prywatna placówka edukacyjna, posiadająca NIP: 9452211668, REGON: 367990350 (dalej zwana „Administratorem”). Może się Pan/Pani skontaktować z Administratorem za pośrednictwem następującego adresu e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl
2. Uczestnik /Opiekun prawny może skontaktować się z inspektorem danych osobowych, wysyłając wiadomość na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl
3. Dane Osobowe uczestnika będą przetwarzane przez Administratora zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz.UE.L Nr 119) zwanym dalej „RODO”, w celu przeprowadzenia Konkursu, wyłonienia i ogłoszenia laureatów, przyznania, wydania, odbioru i rozliczenia nagród, rozpatrzenia ewentualnych reklamacji, wypełnienia obowiązków prawnych spoczywających na Administratorze – w tym obowiązków o charakterze podatkowym związanych z przyznaniem nagród laureatom Konkursu.
4. Dane Osobowe Uczestnika będą przetwarzane w oparciu o następujące podstawy prawne: a) na podstawie art. 6 ust. 1 pkt a) RODO – osoba, której dane dotyczą, lub jej opiekun prawny wyraził zgodę na przetwarzanie swoich Danych Osobowych w celu realizacji Konkursu oraz jego upowszechnienia i promocji, b) na podstawie art. 6 ust. 1 pkt c) RODO – przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze – obowiązki o charakterze podatkowym związane z przyznaniem nagród laureatom Konkursu.
5. Odbiorcami Danych Osobowych Uczestnika będą podmioty świadczące usługę obsługi systemów i oprogramowania informatycznego na zlecenie Administratora, podmioty, które będą świadczyły usługi na zlecenie Administratora, a także podmioty uprawnione do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa.

6. Administrator zamierza przekazywać Dane Osobowe uczestnika w celu upowszechnienia informacji i promocji Konkursu i jego wyników,
7. Dane Osobowe ucznia będą przetwarzane: a) w przypadku uczestników Konkursu – przez czas jego realizacji, b) w przypadku laureatów Konkursu – również po zakończeniu jego realizacji przez czas przekazywania nagród oraz przez okres wymagany przepisami prawa, c) w przypadku danych osobowych przetwarzanych na podstawie zgody – do momentu jej cofnięcia.
8. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo żądania od Administratora dostępu do Danych Osobowych swoich/dziecka, co oznacza że: może uzyskać od Administratora potwierdzenie, czy są przetwarzane dotyczące uczestnika Dane Osobowe, a jeśli ma to miejsce, Uczestnik/Opiekun prawny jest uprawniony/a do uzyskania informacji na temat tego przetwarzania w zakresie przewidzianym w art. 15 ust. 1 RODO oraz może otrzymać od Administratora jedną bezpłatną kopię Danych Osobowych podlegających przetwarzaniu, za każdą kolejną kopię Administrator może pobrać opłatę. Żądanie, o którym mowa w niniejszym punkcie, może być przesłane przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl
9. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo żądania od Administratora niezwłocznego sprostowania swoich Danych Osobowych, które są nieprawidłowe, a także żądania od Administratora (przy uwzględnieniu celu, do którego dane są przetwarzane) uzupełnienia niekompletnych Danych Osobowych. To ostatnie żądanie może być przez Uczestnika/Opiekuna prawnego wykonane poprzez przedstawienie dodatkowego oświadczenia. Żądania, o których mowa w niniejszym punkcie mogą być przesłane przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl
10. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo żądania od Administratora niezwłocznego usunięcia Danych Osobowych swoich/swojego dziecka, a Administrator ma obowiązek bez zbędnej zwłoki usunąć te Dane Osobowe (z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 17 ust. 3 RODO), jeżeli zachodzi jedna z następujących okoliczności: a) Dane Osobowe uczestnika nie są już niezbędne do celów, w których zostały zebrane lub w inny sposób przetwarzane; b) Uczestnik/Opiekun prawny cofnął zgodę, stanowiącą podstawę przetwarzania Danych Osobowych swoich/swojego dziecka i nie ma innej podstawy prawnej przetwarzania; c) Uczestnik/Opiekun prawny wniósł na mocy art. 21 ust. 1 RODO sprzeciw wobec przetwarzania Danych Osobowych swoich/swojego dziecka i nie występują nadrzędne prawnie uzasadnione podstawy przetwarzania lub Uczestnik/Opiekun prawny wniósł sprzeciw, o którym mowa w ostatnim zdaniu pkt 13 poniżej (sprzeciw wobec przetwarzania Danych Osobowych na potrzeby marketingu bezpośredniego, w tym profilowania); d) Dane Osobowe są przetwarzane niezgodnie z prawem; e) Dane Osobowe muszą zostać usunięte w celu wywiązania się z obowiązku prawnego; f) Dane Osobowe zostały zebrane na podstawie zgody wyrażonej przez uprawniony podmiot lub podmioty, w związku z oferowaniem bezpośrednio dziecku usług społeczeństwa informacyjnego, o których mowa w art. 8 ust. 1 RODO. Żądanie, o którym mowa w niniejszym punkcie

może być przesłane przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl.

11. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo żądania od Administratora ograniczenia przetwarzania swoich/swojego dziecka Danych Osobowych w przypadkach, gdy: a) kwestionuje prawidłowość Danych Osobowych – na okres pozwalający Administratorowi sprawdzić prawidłowość tych Danych; b) przetwarzanie jest niezgodne z prawem, a Uczestnik/Opiekun prawny sprzeciwia się usunięciu Danych Osobowych, żądając w zamian ograniczenia ich wykorzystywania; c) Administrator nie potrzebuje już Danych Osobowych do celów przetwarzania, ale są one Uczestnikowi/Opiekunowi prawnemu potrzebne do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń; d) Uczestnik/Opiekun prawny wniósł sprzeciw na mocy art. 21 ust. 1 RODO (opisany w zdaniu drugim pkt 14 poniżej) wobec przetwarzania swoich/swojego dziecka Danych Osobowych – do czasu stwierdzenia, czy prawnie uzasadnione podstawy po stronie Administratora są nadrzędne wobec podstaw mojego sprzeciwu. Przed uchycieniem ograniczenia przetwarzania Danych Osobowych, o którym mowa powyżej Administrator poinformuje Uczestnika/Opiekuna prawnego o tym. Żądanie, o którym mowa w niniejszym punkcie może być przesłane przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl.
12. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo przenoszenia dostarczonych przez siebie Danych Osobowych, co oznacza, że Uczestnik/Opiekun prawny ma prawo otrzymać od Administratora w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego, swoje/swojego dziecka Dane Osobowe, które dostarczył Uczestnik/Opiekun prawny Administratorowi, oraz ma prawo przesłać te Dane Osobowe innemu administratorowi bez przeszkód ze strony Administratora, jeżeli przetwarzanie odbywa się w sposób zautomatyzowany i jest prowadzone na podstawie udzielonej zgody lub na podstawie umowy. Wykonując powyższe prawo, Uczestnik/Opiekun prawny ma prawo żądania, by Dane Osobowe zostały przesłane przez Administratora bezpośrednio innemu administratorowi danych osobowych, o ile jest to technicznie możliwe. Żądanie, o którym mowa w niniejszym punkcie może być przesłane przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl
13. Uczestnik/Opiekun prawny ma prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania swoich/swojego dziecka Danych Osobowych zgodnie z art. 21 RODO. Przy czym to prawo dotyczy wyłącznie przypadków gdy zaistnieją przyczyny związane ze szczególną sytuacją uczestnika i przetwarzanie: a) odbywa się na podstawie prawnie uzasadnionych celów realizowanych przez Administratora lub osobę trzecią, lub b) jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego przez Administratora w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej Administratorowi, w tym gdy dochodzi do profilowania na podstawach wymienionych w pkt a) lub b) powyżej. Prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania swoich/swojego dziecka Danych Osobowych przysługuje Uczestnikowi/Opiekunowi prawnemu również w przypadku, gdy na podstawie prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez Administratora lub osobę trzecią Dane Osobowe są przetwarzane na potrzeby marketingu bezpośredniego, w tym profilowania, w zakresie w jakim

przetwarzanie jest związane z takim marketingiem bezpośrednim. Sprzeciw, o którym mowa w niniejszym punkcie może być przesłany przez Uczestnika/Opiekuna prawnego na następujący adres e-mail: administracja@uski-polska.edu.pl

14. Uczestnik/Opiekun prawny posiada prawo do cofnięcia zgody na przetwarzanie danych w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem – dotyczy to sytuacji, gdy dane Uczestnika są przetwarzane w oparciu o udzieloną zgodę na przetwarzanie.
15. W trybie art. 77 RODO, Uczestnik/Opiekun Prawny ma prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych („PUODO”) lub innego organu właściwego do ochrony danych osobowych, który zastąpi PUODO, jak również innego organu nadzorczego, jeśli uzna, że przetwarzanie Danych Osobowych dotyczących Uczestnika narusza przepisy RODO.
16. Podanie przez Uczestnika Danych Osobowych jest dobrowolne, z zastrzeżeniem, że brak ich podania spowoduje niemożliwość wzięcia udziału w Konkursie lub brak możliwości otrzymania nagrody w Konkursie.
17. Wobec Uczestnika nie będzie dochodziło do zautomatyzowanego podejmowania decyzji, które wywołują wobec Uczestnika skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na Uczestnika wpływają.